

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.019.01.2023

Pan
Krzysztof Falkowski
Poczta Polska S.A.
ul. Rodziny Hiszpańskich 8
00-940 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/018 – Realizacja wybranych inwestycji przez Poczta Polską S.A.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Poczta Polska S.A. w Warszawie ¹ ul. Rodziny Hiszpańskich 8, 00-940 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Falkowski, prezes, od 20 września 2022 r. do nadal. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili: Krzysztof Falkowski, p.o. prezesa, od 1 września 2022 r. do 19 września 2022 r. Tomasz Zdzikot, prezes, od 16 czerwca 2020 r. do 31 sierpnia 2022 r. Tomasz Zdzikot, p.o. prezesa, od 4 kwietnia 2020 r. do 15 czerwca 2020 r., Przemysław Sypniewski, prezes, od 26 czerwca 2019 r. do 3 kwietnia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przygotowanie i realizacja wybranych inwestycji
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2023 (I półrocze) z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres, jeżeli będą miały znaczenie dla kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Magdalena Kisiołek, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr LKA/137/2023 z 30 maja 2023 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: „PP S.A.”.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK ocenia, że dwie skontrolowane inwestycje: Automatyzacja Procesów Logistycznych - Pozyskanie maszyny do sortowania przesyłek KEP⁴ dla POL Węzła Ekspedycyjno-Rozdzielczego Zabrze⁵ oraz Modernizacja pełnego zasilania rezerwowego z istniejącego agregatu w WER Zabrze zostały przygotowane i zrealizowane prawidłowo, a zakładana funkcjonalność tych inwestycji została osiągnięta.

Wykonawcy dokumentacji projektowej, robót budowlanych oraz dostawcy zostali wybrani w postępowaniach przetargowych przeprowadzonych zgodnie z obowiązującą w tym okresie ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁶, bądź wewnętrznymi regulaminami PP S.A. W przypadku postępowania w trybie przetargu odrębnego ograniczonego na modernizację zasilania rezerwowego hali WER Zabrze nierzetelnie opisano treść jednego z trzech warunków udziału.

Umowy na sporządzenie dokumentacji projektowej, dostawy i roboty budowlane należycie zabezpieczały interesy PP S.A., tj. zapewniono w nich m.in. możliwość odstąpienia od umowy, naliczenia kar umownych, gwarancję na wykonane roboty budowlane i wykonane dostawy oraz precyzyjnie określono kwestie płatności, odbiorów, etapów realizacji i warunków dostawy.

Nadzór nad realizacją obu inwestycji był prowadzony rzetelnie (z wyjątkiem części robót budowlanych z zakresu rozbudowy i przebudowy hali WER Zabrze) przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia. Nie wystąpiły przypadki zagrożeń realizacji inwestycji związane z terminowością lub błędami realizacyjnymi.

W przypadku inwestycji dotyczącej pozyskania maszyny sortującej nie sporządzono stosownych aneksów do umowy na rozbudowę i przebudowę hali WER Zabrze związanych ze zmianą załączników do tej umowy. Protokół odbioru dokumentacji projektowej wykonania dróg transportowych oraz montażu odbojnic na hali WER Zabrze został sporządzony nierzetelnie. Część robót budowlanych z zakresu rozbudowy i przebudowy hali WER Zabrze została odebrana bez uwag pomimo ich wadliwego wykonania. W pozostałym zakresie odbiory robót budowlanych zostały przeprowadzone rzetelnie. Nie zrealizowano zaleceń zawartych w ekspertyzie sporządzonej przez niezależnego rzeczoznawcę budowlanego w zakresie naprawy pokrycia dachowego dobudówki do hali WER Zabrze, pomimo przedstawionego w tej ekspertyzie ryzyka pojawienia się nieszczelności pokrycia dachowego. Ponadto w związku z wydłużeniem gwarancji na pokrycie dachowe nowej części hali WER Zabrze o dwa lata nie wyegzekwowano od wykonawcy przedłużenia okresu ważności gwarancji ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek.

W przypadku inwestycji dotyczącej modernizacji zasilania rezerwowego hali WER Zabrze odbiory zostały przeprowadzone prawidłowo na podstawie odpowiednich protokołów z prób i badań. Dostarczone transformatory i UPS spełniały normy określone w umowie z wykonawcą. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezwrócenia wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie określonym w umowie.

Osiągnięto zakładane funkcjonalności obu inwestycji w zakresie usprawnienia i skrócenia procesu rozdziału paczek oraz zapewnienia obsługi zwiększonych wolumenów przesyłek KEP, a także zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego hali WER Zabrze oraz zmniejszenia zużycia energii elektrycznej.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Przesyłki kurierskie, ekspresowe i paczkowe.

⁵ Dalej: „WER Zabrze”.

⁶ Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej: „ustawa pzp”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie i realizacja inwestycji pn.: **Automatyzacja Procesów Logistycznych - Pozyskanie maszyny do sortowania przesyłek KEP dla POL WER Zabrze**

Opis stanu faktycznego

1.1 W latach 2016-2020 PP S.A. zrealizowała zadanie inwestycyjne pn. Automatyzacja Procesów Logistycznych - Pozyskanie 1 maszyny do sortowania przesyłek KEP dla POL WER Zabrze, na które wydatkowano łącznie 43 476,3 tys. zł brutto, z tego na:

- dokumentację projektową rozbudowy i przebudowy hali technologicznej WER Zabrze (2016-2017) oraz nadzór autorski (2017-2019) - 184,5 tys. zł,
- rozbudowę i przebudowę hali technologicznej WER Zabrze (2017-2019) – 3 297,8 tys. zł,
- dostarczenie, zainstalowanie i uruchomienie maszyny dla WER Zabrze do opracowywania przesyłek (2017-2018) – 38 977,0 tys. zł,
- roboty budowlane i instalacyjne w WER Zabrze (2018) – 59,7 tys. zł,
- dokumentację projektowo-kosztorysową pod nazwą „Projekt dróg transportowych i projekt montażu odbojnic na hali WER Zabrze” (2018) – 8,0 tys. zł,
- drogi transportowe i odbojnice na hali WER Zabrze (2018-2019) – 549,4 tys. zł,
- montaż monitoringu wizyjnego maszyny do opracowywania przesyłek (2020) – 399,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 621)

Dostawca maszyny do opracowywania przesyłek został wybrany w postępowaniu o zamówienie publiczne sektorowe w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie ustawy pzp. Przed dokonaniem zakupu rzetelnie rozpoznano rynek. Postępowanie przetargowe zostało przeprowadzone zgodnie z ww. ustawą. Wybrano najkorzystniejszą, niepodlegającą odrzuceniu ofertę na kwotę 38 977,0 tys. zł brutto.

Wykonawcy dokumentacji projektowej i nadzoru autorskiego, rozbudowy i przebudowy hali technologicznej WER Zabrze, robót budowlanych i instalacyjnych w WER Zabrze, dróg transportowych i odbojnic na hali WER Zabrze oraz montażu monitoringu wizyjnego maszyny do opracowywania przesyłek w WER Zabrze zostali wybrani w sześciu postępowaniach w trybie przetargów odrębnych nieograniczonych, przeprowadzonych na podstawie Regulaminu udzielania zamówień w PP S.A. stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały Nr 91/2014 Zarządu PP S.A. z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień w PP S.A. oraz w związku z art. 132 ust. 1 pkt 7 ustawy pzp (zamówienia sektorowe).

Na podstawie zgody Nr 426/2022 Archiwum Akt Nowych z uwagi na niearchiwalny charakter, której okres przechowywania upłynął, dokumentacja z postępowania, w wyniku którego wybrano wykonawcę dokumentacji projektowej i nadzoru autorskiego dla rozbudowy i przebudowy hali technologicznej WER Zabrze, została

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

wybrakowana. W związku z tym, NIK odstąpił od dokonania oceny poprawności tego postępowania.

W pozostałych pięciu przypadkach postępowania zostały udokumentowane i przeprowadzone zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie udzielenia zamówień w PP S.A. m.in. powołano komisję przetargową, każdy z członków komisji złożył stosowne oświadczenie o niepodleganiu wyłączeniu z postępowania o Zamówienie Odrębne, sporządzono SIWZ/SWZ, w którym określono warunki udziału w postępowaniu weryfikujące doświadczenie i kwalifikacje zawodowe wykonawców. Rzetelnie rozpoznano rynek przed dokonaniem każdego ww. zamówienia. Projekt umowy wraz z załącznikami stanowił załącznik do SIWZ/SWZ. Wykonawcy mieli prawo do zadawania pytań dotyczących zarówno treści SIWZ/SWZ, jak i opisu przedmiotu zamówienia. W dwóch postępowaniach zamawiający żądał wniesienia wadium. Każdorazowo wybrano najkorzystniejszą ofertę (kryterium cena 100%).

(akta kontroli str. 5-18, 77-78, 358-389)

Ze względu na szacowaną wartość zamówienia w wysokości 7 tys. zł netto za wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej pod nazwą „Projekt dróg transportowych i projekt montażu odbojnic na hali WER Zabrze” wykonawca tego zadania został wybrany w postępowaniu o Zamówienie Odrębne o wartości powyżej 2.000 złotych i nieprzekraczającej 10.000 złotych, na podstawie §27 Regulaminu udzielania zamówień w Poczcie Polskiej S.A. Na podstawie badania rynku zapytania ofertowe wysłano do dwóch wykonawców, którzy następnie złożyli oferty na wykonanie przedmiotu zamówienia. Wybrano najkorzystniejszą cenowo ofertę.

(akta kontroli str. 78, 411-415)

1.2 Decyzją nr 375/2017 z 15 maja 2017 r. Prezydent Miasta Zabrze zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę obejmującego rozbudowę hali technologicznej WER Zabrze. Decyzją nr 376/2017 z 16 maja 2017 r. Prezydent Miasta Zabrze zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę obejmującego przebudowę hali technologicznej WER Zabrze.

(akta kontroli str.100-107)

W dniu 12 lipca 2017 r. podpisano umowę nr N0001531 z wykonawcą przebudowy i rozbudowy hali WER Zabrze. Zgodnie z § 4 tej umowy Zamawiający zobowiązał się do przekazania terenu budowy do trzech dni od dnia zawarcia umowy. Protokolarne przekazanie terenu budowy nastąpiło dopiero 24 lipca 2017 r., tj. 9 dni po terminie wskazanym w umowie. Kierownik Inwestycji i Działu Remontów Ośrodka Infrastruktury w Katowicach wyjaśnił, że „w dniu 18 lipca 2017 r. (tj. czwarty dzień roboczy po zawarciu umowy) odbyło się spotkanie organizacyjne z wykonawcą, projektantami i przedstawicielami PP SA, celem omówienia zakresu umowy. Zgodnie z ustaleniami na tym spotkaniu wykonawca zobowiązany został do przekazania PP S.A. dziennika budowy i oświadczeń kierownika budowy, celem zawiadomienia PINB o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót. Nastąpiło to w dniu 24 lipca 2017 r. i tego samego dnia przekazano teren budowy oraz przeszkolono pracowników wykonawcy w zakresie bhp i ppoż. Teren budowy nie został przekazany wcześniej, aby wykonawca nie rozpoczął robót przed zawiadomieniem PINB, co byłoby niezgodne z Prawem budowlanym”.

(akta kontroli str.124-146, 148, 645)

Zamawiający wypełnił obowiązki inwestora określone art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁸, tj. opracowano projekt budowlany (umowa

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 682 ze zm., dalej: „Prawo budowlane”.

nr PI12/144/2016 z 21 listopada 2016 r. z wykonawcą dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy i rozbudowy hali WER Zabrze), kierownictwo budowy zostało objęte przez kierownika budowy, opracowano plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, właściwie dokumentowano realizację robót oraz dokonywano odbiorów robót budowlanych.

Zamawiający zobowiązał wykonawcę dokumentacji projektowo-kosztorysowej do sprawowania nadzoru autorskiego w trakcie trwania realizacji inwestycji oraz wyznaczył inspektora nadzoru inwestorskiego na budowie (pracownika PP S.A.) posiadającego uprawnienia budowlane (specjalność konstrukcyjno-budowlana).

Organizując proces budowy zamawiający zapewnił weryfikację uprawnień i doświadczenia kierownika budowy oraz inspektora nadzoru inwestorskiego. W trakcie budowy nie doszło do żadnych zmian ww. kadry.

(akta kontroli str.79-261, 662, 933-935)

Dzienniki budowy (Nr 338/2017 wydany dnia 24 lipca 2017 r. przebudowa hali technologicznej WER w Zabrzu oraz Nr 339/2017 wydany dnia 24 lipca 2017 r. rozbudowa hali technologicznej WER w Zabrzu) prowadzono prawidłowo i zawierały wszystkie wpisy wymagane rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia⁹. Wpisami do dzienników budowy kierownik budowy potwierdził otrzymanie od inwestora zatwierdzonego projektu budowlanego oraz zgłaszał gotowość do odbioru robót zanikających i częściowych.

(akta kontroli str.263)

Przygotowanie i realizacja rozbudowy i przebudowy hali WER Zabrze zostały przeprowadzone zgodnie Instrukcjami tworzenia planu inwestycji rzeczowych i realizacji zadań inwestycyjnych w PP S.A.¹⁰ stanowiącymi odpowiednio załączniki do uchwały nr 9/2016 z dnia 19 stycznia 2016 r. oraz uchwały nr 26/2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. Zarządu Poczty Polskiej S.A. w sprawie Instrukcji tworzenia planu inwestycji rzeczowych i realizacji zadań inwestycyjnych w PP S.A., tj. m.in. prawidłowo opracowano wniosek inwestycyjny oraz prowadzono monitoring wykonania zadania na podstawie comiesięcznych meldunków z wykonania, zawierających wielkość poniesionych nakładów i kosztów wraz z opisem przyczyn ewentualnych odchyłeń realizacji od planu.

(akta kontroli str. 8-plik 83,42-76, 933-935)

1.3 W toku realizacji rozbudowy i przebudowy hali WER Zabrze nie dokonywano istotnych zmian w projekcie budowlanym, które wymagałyby uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Dokonano natomiast kilku koniecznych zmian niewymagających zmiany pozwolenia na budowę, tj. przesunięto czujki przeciwpożarowe kolidujące z budową szatni na antresoli, dokonano korekty w doborze lamp oświetleniowych w pomieszczeniu A-5, wykonano sufit jako przeciwpożarowy na antresoli szatni męskiej w miejscu przebiegu taśmociągu maszyny paczkowej.

Jak wyjaśnił Kierownik Inwestycji i Działu Remontów Ośrodka Infrastruktury w Katowicach „wykonawca nie opracował programu zapewnienia jakości. Zakres prac i sposób ich wykonywania zostały opisane w projekcie budowlanym, wykonawczym i specyfikacjach technicznych”.

(akta kontroli str. 646)

⁹ Dz.U. z 2018 r. poz. 963, uchylone z dniem 19 września 2021 r.

¹⁰ Zwany dalej: „Instrukcjami tworzenia planu inwestycji rzeczowych i realizacji zadań inwestycyjnych”.

Niezależny rzeczoznawca budowlany w ekspertyzie poprawności wykonania dobudówki do hali WER Zabrze, wykonanej na zlecenie PP S.A. w październiku 2022 r., stwierdził odstępstwa w wykonaniu pokrycia dachowego, konstrukcji nośnej przybudówki oraz spoiny łączącej pas dolny rygla ramy z blachą czołową złącza montażowego rygla od projektu budowlanego i specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 264-304)

1.4 W ramach realizacji zadania inwestycyjnego pn. Automatyzacja Procesów Logistycznych - Pozyskanie 1 maszyny do sortowania przesylek KEP dla WER Zabrze zawarto łącznie osiem umów:

- nr PI12/144/2016 z 21 listopada 2016 r. na sporządzenie dokumentacji projektowej rozbudowy i przebudowy hali technologicznej WER Zabrze oraz nadzór autorski,
- nr N0001531 z 12 lipca 2017 r. na rozbudowę i przebudowę hali technologicznej WER Zabrze,
- nr K0039773 z 31 sierpnia 2017 r. na dostarczenie, zainstalowanie i uruchomienie maszyny dla WER Zabrze do opracowywania przesylek,
- nr N0006941 z 17 stycznia 2018 r. na wykonanie robót budowlanych i instalacyjnych w WER Zabrze (m.in. okno przesuwne, dwa okna otwierane, przeniesienie centrali wentylacyjnej),
- nr N0008058 z 11 czerwca 2018 r. na sporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej pod nazwą „Projekt dróg transportowych i projekt montażu odbojnic na hali WER Zabrze”,
- nr N0009697 z 28 listopada 2018 r. na wykonanie dróg transportowych na hali WER Zabrze,
- nr N0009698 z 28 listopada 2018 r. na montaż odbojnic na hali WER Zabrze,
- nr N0015875 z 20 października 2020 r. na montaż monitoringu wizyjnego maszyny do opracowywania przesylek.

Każda z ww. umów należycie zabezpieczała interesy PP S.A., tj. dawała zamawiającemu prawo do:

- odstąpienia od umowy (m.in. w przypadkach: nierozpoczęcia robót bez uzasadnionej przyczyny lub też niekontynuowanie ich pomimo wezwania złożonego przez zamawiającego na piśmie, powzięcia przez zamawiającego wiedzy o istotnym pogorszeniu się kondycji finansowej wykonawcy, naruszenia przez wykonawcę w sposób istotny swoich obowiązków wynikających z umowy oraz w razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie zamawiającego, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy),
- naliczenia kar umownych (m.in. za opóźnienia terminów wynikających z umowy, za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze, w okresie rękojmi za wady lub w okresie gwarancji, za przerwę w realizacji robót z przyczyn leżących po stronie wykonawcy oraz za odstąpienie od umowy przez którąkolwiek ze stron z przyczyn leżących po stronie wykonawcy). Nie wystąpiły przypadki konieczności naliczenia kar umownych,
- gwarancji na przedmiot umowy¹¹.

¹¹ Umowa na rozbudowę i przebudowę hali WER Zabrze - sześć lat na pokrycie dachowe, elewację dobudowanego magazynu i konstrukcję w zakresie przebudowy i rozbudowy oraz trzy lata na pozostały zakres umowy miesięcy od daty podpisania bezusterkowego protokołu odbioru końcowego, umowa na dostarczenie, zainstalowanie i uruchomienie maszyny dla WER Zabrze do opracowywania przesylek – 30 miesięcy, umowy: na wykonanie robót budowlanych i instalacyjnych w WER Zabrze, wykonanie dróg transportowych i odbojnic na hali WER - 36 miesięcy od daty podpisania bezusterkowego protokołu odbioru

W umowach precyzyjnie określono kwestie odbiorów, etapów realizacji, warunków dostawy oraz płatności. W żadnej z umów nie przewidziano możliwości skorzystania z podwykonawców. W przypadku umowy nr K0039773 na dostawę maszyny sortującej dodatkowo określono warunki przekazania oprogramowania oraz przeniesienia autorskich praw majątkowych do tego oprogramowania.

Ponadto w przypadku trzech umów (na rozbudowę i przebudowę hali technologicznej WER Zabrze, zakup maszyny sortującej dla WER Zabrze oraz montaż odbojnic na hali WER Zabrze) wymagano wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu oraz właściwego usunięcia wad i usterek w wysokości 5% wynagrodzenia brutto, z czego 30% stanowiło zabezpieczenie roszczeń z tytułu odpowiedzialności wykonawcy za wady. Zabezpieczenia zostały wniesione przez wykonawców w formie gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych wystawionych na odpowiednie kwoty i właściwe okresy.

(akta kontroli str. 7 plik 42, plik 43, 8 plik 80, plik 102, 79-99, 124-144, 390-404, 417-425, 428-438, 488-498, 608-617)

W przypadku umowy nr N0001531 z 12 lipca 2017 r. na rozbudowę i przebudowę hali technologicznej WER Zabrze nie sporządzono dwukrotnie aneksu do umowy: związanego ze zmianą harmonogramu robót (załącznik nr 6 do umowy) oraz zmianą okresu gwarancji pokrycia dachowego (załącznik nr 7 do umowy i §13 ust. 2 umowy), co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 124-144, 357, 647)

1.5 W każdej ww. umowie wskazano osoby lub zespoły odpowiedzialne za nadzór nad realizacją inwestycji. Osoby te posiadały odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia do pełnienia nadzoru. Zgodnie z Instrukcjami tworzenia planu inwestycji rzeczowych i realizacji zadań inwestycyjnych prowadzono monitoring wykonania każdej z umów na podstawie comiesięcznych meldunków z wykonania, składających się z części opisowych oraz zestawień zawierających wielkość poniesionych nakładów i kosztów. Nie wystąpiły przypadki zagrożenia związane z terminowością lub błędami realizacyjnymi w żadnej z ww. umów.

(akta kontroli str. 7 plik 42, 79-99, 124-144, 390-404, 417-425, 428-438, 488-498, 608-617, 662, 933-935)

1.6 Odbiorów dokumentacji projektowej, dostaw oraz robót budowlanych związanych z realizacją umów, wymienionych w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia, zawartych w ramach zadania inwestycyjnego dokonywano w następujący sposób:

- dokumentacja projektowa rozbudowy i przebudowy hali technologicznej WER Zabrze została wykonana terminowo i odebrana protokołem zdawczo-odbiorczym z 18 kwietnia 2017 r. Protokół ten został sporządzony nierzetelnie, gdyż nie wymieniono w nim, że projektant sporządził wymaganą w umowie informację BIOZ, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*. Pełnienie nadzoru autorskiego zostało prawidłowo odebrane na podstawie protokołu odbioru z 26 września 2019 r.

(akta kontroli str. 114-115, 123)

- roboty budowlane związane z rozbudową i przebudową hali technologicznej WER Zabrze zostały prawidłowo zakończone wpisem kierownika budowy w dzienniku budowy i zrealizowane w terminie określonym w umowie z wykonawcą. Na podstawie aneksu nr 2 z 8 lutego 2018 r. do umowy z wykonawcą wyłączono z odbioru końcowego zakres robót pn. oznakowanie

końcowego, umowa na montaż monitoringu wizyjnego maszyny do opracowywania przesylek – 60 miesięcy od daty podpisania bezusterkowego protokołu odbioru końcowego.

poziome (o wartości 7,8 tys. zł brutto). Jak wyjaśnił Kierownik Inwestycji i Działu Remontów Ośrodka Infrastruktury w Katowicach: „Inwestor wstrzymał ten zakres i wyłączył z odbioru końcowego, ponieważ zaplanowane zostało wykonanie nowego oznaczenia poziomego w całej hali technologicznej. Zasadne więc było wykonanie tego zakresu łącznie z oznakowaniem całej hali.”

Sporządzono cztery protokoły odbioru częściowego robót budowlanych¹², na podstawie których wystawiono faktury częściowe. Zgodnie z § 12 ust. 2 i ust. 3 umowy z wykonawcą łączne wynagrodzenie rozliczone fakturami częściowymi nie przekroczyło 75% ceny przedmiotu umowy, a żadna z faktur częściowych nie przekroczyła 12% ceny przedmiotu umowy.

Odbioru końcowego dokonano na podstawie ośmiu protokołów w okresie od 21 lutego do 9 maja 2018 r. W siedmiu z nich wykazano usterki wraz z terminem ich usunięcia. W ostatnim protokole odbioru końcowego odnotowano, że wszystkie usterki zostały usunięte. Wykonawca sporządził i przekazał zamawiającemu dokumentację powykonawczą.

Zgodnie z aneksem nr 3 z 12 czerwca 2018 r. do umowy z wykonawcą 5% wartości brutto faktury końcowej, tj. 40,8 tys. zł zostało wstrzymane do czasu uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Protokołem odbioru z 1 marca 2019 r. odebrano etap o nazwie oznakowanie poziome, tj. w terminie określonym w aneksie nr 5 z 18 grudnia 2018 r. do umowy z wykonawcą. Decyzją nr 213/2019 z 24 września 2019 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Zabrzu wydał pozwolenie na użytkowanie hali magazynowej (realizowanej jako rozbudowa hali WER Zabrze). Pozostała część faktury końcowej została zapłacona 22 października 2019 r.

Pomimo niedostatecznej jakości wykonania robót budowlanych w zakresie pokrycia dachowego nowej części hali WER Zabrze (pofalowanie membrany dachowej na powierzchni połaci oraz wewnętrznej przestrzeni ścianek attyki), konstrukcji nośnej nowej części hali (rozwarcie blach doczołowych połączenia montażowego rygla środkowej ramy nośnej dachu) oraz spoiny łączącej pas dolny rygla ramy z blachą czołową złącza montażowego rygla (widoczne kawerny po ziarnach żużla) w dniu 16 marca 2018 r. prace te zostały odebrane przez inspektora nadzoru PP S.A. W ekspertyzie poprawności wykonania dobudówki do hali WER Zabrze, sporządzonej na zlecenie PP S.A. w październiku 2022 r., niezależny rzeczoznawca budowlany stwierdził, że ww. roboty budowlane zostały wykonane niezgodnie z projektem budowlanym i specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Rzeczoznawca budowlany zalecił sporządzenie projektu naprawczego i dokonanie naprawy ponadnormatywnego rozwarcia blach oraz usunięcie fałd membrany na powierzchniach połaci dachowych. W zakresie wadliwie wykonanej spoiny zalecił, aby wykonawca dostarczył świadectwo odbioru jakościowego konstrukcji z wytwórni konstrukcji stalowych oraz doprowadził do oględzin spoiny celem jej zbadania oraz wyrażenia pisemnej opinii o jej jakości.

W lutym 2023 r., w ramach naprawy gwarancyjnej, wykonawca przedłożył projekt naprawy połączenia montażowego w ramie nośnej hali magazynowej WER Zabrze, który następnie został zaakceptowany przez zamawiającego. Protokołem odbioru naprawy gwarancyjnej w dniu 23 maja 2023 r. odebrano naprawę połączenia montażowego w ramie nośnej oraz potwierdzono

¹² Z 4 października 2017 r., 7 listopada 2017 r., 1 grudnia 2017 r. i 28 grudnia 2017 r.

przekazanie protokołu z naprawy spoiny wykonanej przez podwykonawcę w dniu 31 marca 2023 r.

Decyzją Dyrektora Ośrodka Infrastruktury w Katowicach nie wykonano naprawy membrany na dachu przybudówki, lecz w zamian przedłużono gwarancję na pokrycie dachowe o dwa lata. Wykonawca przedłożył nową kartę gwarancyjną stanowiącą załącznik nr 7 do umowy, jednakże nie sporządzono stosownego aneksu do tej umowy, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W związku z wydłużeniem gwarancji na pokrycie dachowe nie zmieniono ważności gwarancji ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 207-357, 645, 660)

- dostarczenie, zainstalowanie i uruchomienie maszyny dla WER Zabrze do opracowywania przesylek nastąpiło w terminach określonych w harmonogramie. Odbiorów dokonano zgodnie z zasadami określonymi w § 6 umowy z dostawcą m.in. sporządzono protokoły: zatwierdzenia Projektu technicznego, potwierdzenia dostawy do lokalizacji WER Zabrze kompletnej sekcji Sortera, dopuszczenia maszyny do eksploatacji próbnej, testów integracji i funkcjonalności oprogramowania, odbioru maszyny i odbioru pogwarancyjnego. Wystawione faktury częściowe nie przekraczały limitów kwotowych określonych w warunkach płatności w § 16 umowy,

(akta kontroli str. 36-41, 622)

- wykonanie robót budowlanych i instalacyjnych w WER Zabrze zostało zrealizowane przez wykonawcę w terminach określonych w umowie i rzetelnie odebrane kompletnym protokołem końcowego odbioru robót w dniu 3 kwietnia 2018 r. (w którym stwierdzono usunięcie usterek wykazanych we wcześniejszym protokole odbioru z 22 marca 2018 r.,

(akta kontroli str. 405-407)

- dokumentacja projektowo-kosztorysowej pod nazwą „Projekt dróg transportowych i projekt montażu odbojnic na hali WER Zabrze” została sporządzona w terminach określonych w umowie i odebrana protokołem zdawczo-odbiorczym z 15 października 2015 r. Protokół ten został jednak sporządzony nierzetelnie, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*,

(akta kontroli str. 427)

- drogi transportowe na hali WER Zabrze zostały wykonane przez wykonawcę terminowo i rzetelnie odebrane końcowym protokołem odbioru robót z 1 marca 2019 r., w którym określono jakość wykonanych robót jako dobrą. Wykonawca sporządził dokumentację powykonawczą,

(akta kontroli str. 481-487)

- montaż odbojnic na hali WER Zabrze został wykonany przez wykonawcę terminowo i rzetelnie odebrany protokołem odbioru robót częściowym 31 grudnia 2018 r. i protokołem odbioru robót końcowym z 22 stycznia 2019 r., w których określono jakość wykonanych robót jako dobrą. Faktura częściowa wystawiona na kwotę 150,0 tys. zł, spełniała warunek określony w §12 ust. 2 umowy z wykonawcą, tj. nie przekraczała 85% ceny przedmiotu umowy. Wykonawca sporządził dokumentację powykonawczą,

(akta kontroli str. 561-593)

- montaż monitoringu wizyjnego maszyny do opracowywania przesyłek został wykonany terminowo i rzetelnie odebrany końcowymi protokołami odbioru robót: z 27 listopada 2020 r. (w którym stwierdzono usterki oraz określono termin ich usunięcia do 22 grudnia 2020 r.) i 22 grudnia 2020 r. (w którym stwierdzono usunięcie usterek i określono jakość wykonanych robót jako dobrą).

(akta kontroli str. 618-620)

W każdym z ww. przypadków odbiory zostały dokonane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia.

(akta kontroli str. 662)

1.7 Uzasadnieniem przeprowadzenia inwestycji pn.: Automatyzacja Procesów Logistycznych - Pozyskanie maszyny do sortowania przesyłek KEP dla POL WER Zabrze było przede wszystkim usprawnienie i skrócenie procesu rozdziału paczek, zapewnienie obsługi zwiększonych wolumenów przesyłek KEP oraz częściowe zastąpienie pracy ludzkiej. Analiza zasadności jej realizacji została przygotowana w oparciu o dane (m.in. wielkości wolumenów) z 2014 r. Założono, że po umaszynowaniu wskaźnik przesyłek kierowanych do opracowania maszynowego będzie wynosił 85%.

W latach 2018-2022 maszyna w WER Zabrze posortowała następującą liczbę przesyłek KEP: 4 725,1 tys. szt. w 2018 r., 17 617,1 tys. szt. w 2019 r., 18 497,0 tys. szt. w 2020 r., 16 969,4 tys. szt. w 2021 r. i 14 951,6 tys. szt. w 2022 r., co stanowiło, odpowiednio: 23,3%, 74,6%, 72,0%, 70,6% i 74,2% wolumenu ogółem.

Uruchomienie maszyny sortującej umożliwiło obsługę zakładanych wzrostów wolumenowych – w szczytowym pod względem skali obsługiwanego wolumenu 2020 r. WER Zabrze obsłużył o 78% więcej przesyłek KEP niż w 2014 r. stanowiącym punkt odniesienia dla przeprowadzonej analizy. Dyrektor Biura Sieci i Logistyki wyjaśnił, że „mniejsza skala obsługiwanych wolumenów przez WER Zabrze w latach 2021-2022 w stosunku do pierwotnych założeń jest związana z ogólnym poziomem wykonania Poczty Polskiej w segmencie KEP związanym przede wszystkim z negatywnymi efektami gospodarczymi okresu pandemii i wojny w Ukrainie”.

Dodał, że „rzeczywisty udział przesyłek KEP podlegających sortowaniu maszynowemu w WER Zabrze oscyluje w przedziale 70-75% i jest nieznacznie niższy od zakładanego przed inwestycją poziomu (85%), co wiąże się przede wszystkim ze zmianami w strukturze wolumenów obsługiwanych przez Poczta Polska – w stosunku do 2014 r. odnotowano wzrost udziału przesyłek niepodlegających sortowaniu maszynowemu (przesyłki gabarytowych oraz lekkich przesyłek do 100g)”.

Ponadto, uruchomienie maszyny sortującej przyczyniło się m.in. do:

- poprawy średniomiesięcznej wydajności na etat netto¹³ ogółem w strefie KEP w WER Zabrze z 12 757 w 2017 r. do 17 773,5 w 2021 r. (tj. o 39,3%), (w 2022 r. ze względu na spadek wolumenu wydajność zmniejszyła się do poziomu 15 997,7; tj. o 10,0% r/r),
- poprawy terminowości przesyłek obsługiwanych przez WER Zabrze – sukcesywny wzrost wskaźników terminowości E2E (od nadania do doręczenia) dla KEP od 90,3% w 2018 r. do 97,7% w 2022 r., od 2019 r. wskaźnik ten jest wyższy niż średnia dla całej PP S.A.¹⁴,

¹³ bez uwzględniania pracowników przebywających na absencji chorobowo-urlopowej.

¹⁴ Wskaźnik terminowości E2E dla KEP dla całej Poczty Polskiej wyniósł 91,4% w 2018 r., 93,3% w 2019 r., 93,4% w 2020 r., 94,9% w 2021 r. i 94,8% w 2022 r.

- przyspieszenia wyjazdu kurierów na obszar doręczeń z WER Zabrze o ok. jedną godzinę,
- umożliwienia elastycznego reagowania na nieprzewidziany wzrost wolumenu bez zwiększania obsady etatowej i istotnych zakłóceń w terminowości obsługi przesyłek KEP,
- uproszczenia procesów, np. brak skanowania przesyłek w gniazdach rozdziału, mniejsza liczba dotknięć przesyłek podczas sortowania, skrócenie drogi przejścia przesyłki przez WER (maszyna transportuje przesyłki po terenie hali), sortowanie bezpośrednio do opakowań transportowych,
- skrócenia pracochłonności i czasochłonności dla przesyłki - przesyłka od wejścia na linię podajnika do czasu posortowania na wymagany kierunek potrzebuje do sześciu minut i wymaga tylko jednego dotknięcia (w przypadku sortowania ręcznego nawet do czterech dotknięć).

W latach 2018-2022 średni stan zatrudnienia w obszarze KEP w WER Zabrze wyniósł odpowiednio 105,1 etatu, 118,0 etatu, 128,6 etatu, 112,7 etatu i 104,5 etatu. Zakup maszyny zatem nie wpłynął na zmniejszenie zatrudnienia w WER Zabrze w obszarze KEP.

(akta kontroli str.625-627, 654-657)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie sporządzono aneksów do umowy nr N0001531 z 12 lipca 2017 r. na rozbudowę i przebudowę hali technologicznej WER Zabrze związanych ze zmianą załączników do umowy, tj. harmonogramu robót budowlanych (załącznik nr 6) oraz karty gwarancyjnej (załącznik nr 7).
 - a) Zgodnie z notatką służbową sporządzoną w dniu 23 sierpnia 2017 r. ze spotkania z wykonawcą wykonawca zobowiązał się do przekazania inspektorowi nadzoru w PP S.A. skorygowanego i realnego harmonogramu robót budowlanych. Nowy harmonogram został opracowany i przekazany inwestorowi, jednakże nie sporządzono aneksu do umowy z wykonawcą, pomimo że zgodnie z § 20 ww. umowy wszelkie zmiany treści umowy mogą być dokonywane jedynie w formie pisemnej pod rygorem nieważności tych zmian.

Inspektor nadzoru inwestorskiego PP S.A. zeznała, że „aneks nie został sporządzony, ponieważ nowy harmonogram nie zmieniał ani terminów rozpoczęcia ani terminów zakończenia robót budowlanych. Ogólne ramy czasowe realizacji inwestycji pozostawały bez zmian.”

(akta kontroli str. 124-144, 153, 647, 660)

NIK zauważa, że pomimo, że nowy harmonogram nie zmieniał granicznych terminów rozpoczęcia i zakończenia robót budowlanych, to jednak zawierał istotne zmiany terminów rozpoczęcia i zakończenia oraz czasu trwania poszczególnych zakresów robót wyszczególnionych w załączniku nr 6 do umowy.

- b) W związku z wydłużeniem gwarancji na pokrycie dachowe z sześciu do ośmiu lat nie sporządzono aneksu do umowy zmieniającego treść §13 ust. 2, określającego okres gwarancji pokrycia dachowego, i załącznika nr 7, pomimo że zgodnie z § 20 ww. umowy wszelkie zmiany treści umowy mogą być dokonywane jedynie w formie pisemnej pod rygorem nieważności tych zmian. Sporządzono jedynie nową kartę gwarancyjną wydłużającą okres objęcia gwarancją.

Dyrektor Ośrodka Infrastruktury w Katowicach wyjaśnił, że „sporządzenie aneksu do umowy, po terminie zakończenia robót jest bezzasadne. PP S.A. zażądała od Wykonawcy przedłużenia okres gwarancji i złożenia nowej karty gwarancyjnej - co zostało wykonane.”

(akta kontroli str. 124-144, 357, 641)

Zdaniem NIK do czasu zakończenia obowiązywania gwarancji na wykonane prace budowlane umowa z wykonawcą nadal obowiązuje i wszelkie zmiany dotyczące zakresu i terminów gwarancji wymagają sporządzenia aneksu do umowy.

2. Nierzetelnie sporządzono protokół odbioru dokumentacji projektowej dotyczącej dróg transportowych i montażu odbojnic w hali WER Zabrze.

Zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 4 umowy nr N0008058 z 11 czerwca 2018 r. na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej pn. „Projekt dróg transportowych i projekt montażu odbojnic na hali BTG w WER Zabrze” zakres opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej obejmował sporządzenie Specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót w dwóch egzemplarzach. Jednakże w protokole zdawczo-odbiorczym z 15 października 2018 r. nie zostało odnotowane, że specyfikacje zostały sporządzone i przekazane zamawiającemu.

Kierownik Działu Inwestycji i Remontów wyjaśnił, że „wykonawca sporządził specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót w dwóch egzemplarzach i przekazał zamawiającemu, jednak nie zostało to odnotowane w protokole zdawczo-odbiorczym przez przeoczenie”.

(akta kontroli str.417-418, 427, 646)

3. Inspektor nadzoru inwestorskiego PP S.A. nierzetelnie odebrał część robót budowlanych w ramach rozbudowy i przebudowy hali WER.

Protokołem odbioru końcowego z dnia 16 marca 2018 r. inspektor nadzoru inwestorskiego PP S.A. odebrał architekturę i konstrukcję związaną z rozbudową hali WER Zabrze, w tym pokrycie dachowe (o wartości 140,0 tys. zł brutto) oraz konstrukcję nośną (o wartości 307,0 tys. zł brutto) nowej części hali, do których wykonania nie wniósł żadnych uwag.

W ekspertyzie poprawności wykonania dobudówki do hali WER Zabrze, sporządzonej na zlecenie PP S.A. w październiku 2022 r., niezależny rzeczoznawca budowlany stwierdził pofalowanie membrany dachowej na powierzchni połaci oraz wewnętrznej przestrzeni ścianek attyki, rozwarcie blach doczołowych połączenia montażowego rygla środkowej ramy nośnej dachu oraz wadliwe wykonanie spoiny łączącej pas dolny rygla ramy z blachą czołową złącza montażowego rygla (widoczne kawerny po ziarnach żużla).

Wskazany zakres robót został zatem wykonany niezgodnie z projektem budowlanym oraz specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych (STWiORB). W pkt. 54.9 STWiORB w zakresie izolacji z membrany PCV wskazano, że należy naciągnąć membranę do uzyskania gładkiej powierzchni bez zmarszczeń i pofałdowań. W pkt. 44 STWiORB w zakresie montażu elementów stalowych na budowie określono, że spoiny czołowe powinny być podpawane lub wykonane taką technologią, aby grań była jednolita i gładka. Spoiny po wykonaniu powinny być obrobione mechanicznie. Spoiny po wykonaniu podlegają badaniu, ocenie jakości i odbiorowi zgodnie z PN-B-06200. Wykonawca robót montażowych zobowiązany jest gromadzić pełną dokumentację badań w postaci radiogramów oraz protokołów i przekazać je Inżynierowi podczas odbioru końcowego konstrukcji.

Inspektor nadzoru inwestorskiego PP S.A. zeznała, że wykonanie spoin było sprawdzane na zwyżce¹⁵. Jednakże wykonawca nie przekazał inwestorowi dokumentacji z badań spoin. Ponadto zeznała, że w trakcie odbiorów nie były widoczne zarówno rozwarcie blach, jak i wadliwe wykonanie spoiny. Membrana na dachu nie była pofałdowana. „(...) Nie była idealnie gładka, natomiast jest to nowy budynek, który został dobudowany do kilkunastoletniego budynku głównego hali WER Zabrze. A budynki cały czas pracują i osiadają. Stąd możliwe pofałdowania widoczne obecnie na dachu. Zastosowany zapas membrany na łączeniu nowo wybudowanej hali z budynkiem głównym hali został wykonany celowo i zgodnie z projektem, ponieważ przy osiadaniu nowego budynku istniało ryzyko, że idealnie naciągnięta membrana może pęknąć.”

(akta kontroli str. 134, 238-239, 264-300, 660-661, 933-935)

Przedstawione wyjaśnienia nie mogą zostać uwzględnione, gdyż rzeczoznawca budowlany w ekspertyzie stwierdził, że „zaobserwowane wady kwalifikuje się jako błędy realizacyjne i nie istnieją żadne przesłanki techniczne, aby można zakwalifikować je jako zmiany naturalne (tj. zmiany starzeniowe lub spowodowane osiadaniem konstrukcji)”. Dodał, że zaistniała sytuacja techniczna świadczy, że inspektor nadzoru inwestorskiego nad realizacją konstrukcji nośnej oraz prac dekarских przybudówki nie wywiązał się ze swoich obowiązków określonych przepisami Prawa budowlanego.

(akta kontroli str. 300)

4. Nie zrealizowano zaleceń ekspertyzy sporządzonej przez niezależnego rzeczoznawcę budowlanego w zakresie naprawy pokrycia dachowego nowej części hali WER Zabrze.

W ekspertyzie rzeczoznawca budowlany stwierdził, że pokrycie połączeń dachowych i wewnętrznej powierzchni attyki przybudówki wodoszczelną membraną zostało wykonane wadliwie. Zalecił, aby „zdjąć ze ścian attyki istniejące obróbki blacharskie, odpowiednio dopasować długość wywinięcia membrany tak aby zlikwidować tzw. „kieszenie” na styku attyki i połączeń dachowych oraz równo, tj. bez fałd przykleić membranę na ścianie attyki, a potem z powrotem założyć oblaszenie attyki uszczelniając jego mocowania.”

Dyrektor Ośrodka Infrastruktury w Katowicach wyjaśnił, że „naprawy pokrycia dachowego nie wykonano, ponieważ dokumentacja projektowa zakładała „zapas” membrany dachowej. Membrana dachowa nie wykazuje nieszczelności, lepszym rozwiązaniem jest przedłużenie okresu gwarancji o dwa lata i obserwowanie jej stanu technicznego. Posiadamy gwarancje, w przypadku wystąpienia nieszczelności Wykonawca dokona jej naprawy.”

Inspektor nadzoru inwestorskiego PP S.A. zeznała, że jej zdaniem „nie ma podstaw do zastosowania się do zaleceń ekspertyzy, która zaleca zlikwidowanie pofałdowań. Dach jest szczelny, nie ma zagrożenia życia ani zagrożenia w funkcjonowaniu hali. Obecnie każda ingerencja, tj. przecięcie membrany i dokonanie jej spawania, stwarza ryzyko pojawienia się nieszczelności. Stąd też moje zalecenie, aby nie dokonywać żadnych prac zmierzających do likwidacji pofałdowań.”

(akta kontroli str. 300, 334, 641, 660-661)

Zdaniem NIK, wydłużenie gwarancji na pokrycie dachowe nowej części hali może okazać się działaniem niewystarczającym z uwagi na ryzyko przedstawione w ekspertyzie. Rzeczoznawca budowlany stwierdził, że

¹⁵ Podnośniku.

„zaistniałe „kieszenie” na styku attyki i połaci dachowych są niebezpieczne dla szczelności pokrycia. Zalegające pyły oraz materiał organiczny (liście i nasiona drzew i krzewów) w sprzyjających warunkach powodują, że kielkują tam nasiona, które mogą perforować cienką (1,8 mm grubości) membranę doprowadzając do zawilgocenia wełny mineralnej ocieplenia”. Wskazane ryzyko może się zmaterializować już po okresie wydłużonej gwarancji, co może narazić PP S.A. na poniesienie znacznych kosztów naprawy pokrycia dachowego nowej części hali.

(akta kontroli str.300)

5. W związku z wydłużeniem gwarancji na pokrycie dachowe nowej części hali WER Zabrze o dwa lata nie zażądano od wykonawcy rozbudowy i przebudowy hali WER Zabrze przedłużenia okresu ważności gwarancji ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek.

Zgodnie aneksem nr 1 z dnia 10 maja 2018 r. do gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu oraz właściwego usunięcia wad i usterek nr 998056119211 i nr 998056119212 z 11 lipca 2017 r. okres obowiązywania gwarancji z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek kończy się 23 maja 2024 r., tj. po sześciu latach od podpisania bezusterkowego odbioru końcowego robót budowlanych. Po przedłużeniu gwarancji o dwa lata okres ważności gwarancji ubezpieczeniowej powinien kończyć się 23 maja 2026 r.

Dyrektor Ośrodka Infrastruktury w Katowicach wyjaśnił, że gwarancja ubezpieczeniowa zostanie przedłużona przed upływem terminu jej ważności.

(akta kontroli str.334, 341, 641, 648)

Zdaniem NIK wydłużenia gwarancji ubezpieczeniowej należało dokonać jednocześnie z przedłużeniem gwarancji na pokrycie dachowe. Istnieje bowiem ryzyko, że wykonawca nie wywiąże się z obowiązku wydłużenia gwarancji ubezpieczeniowej przed upływem jej ważności.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia, że inwestycja została prawidłowo przygotowana. Wykonawcy dokumentacji projektowej, robót budowlanych oraz dostawca maszyny sortującej zostali wybrani w postępowaniach przetargowych przeprowadzonych zgodnie z ustawą pzp, bądź wewnętrznymi regulaminami PP S.A. Umowy na sporządzenie dokumentacji projektowej, dostawy i roboty budowlane należyście zabezpieczały interesy PP S.A., tj. zapewniono w nich m.in. możliwość odstąpienia od umowy, naliczenia kar umownych, gwarancję na wykonane roboty budowlane i wykonane dostawy oraz precyzyjnie określono kwestie płatności, odbiorów, etapów realizacji i warunków dostawy. Nie sporządzono stosownych aneksów do umowy na rozbudowę i przebudowę hali WER Zabrze związanych ze zmianą załączników do tej umowy. Nadzór nad realizacją inwestycji był prowadzony rzetelnie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia. Nie wystąpiły przypadki zagrożeń realizacji inwestycji związane z terminowością lub błędami realizacyjnymi. Protokoły odbioru dokumentacji projektowych zostały sporządzone nierzetelnie. Część robót budowlanych z zakresu rozbudowy i przebudowy hali WER Zabrze została odebrana pomimo ich wadliwego wykonania. W pozostałym zakresie odbiór robót budowlanych zostały przeprowadzone rzetelnie. Nie zrealizowano zaleceń zawartych w ekspertyzie sporządzonej przez niezależnego rzeczoznawcę budowlanego w zakresie naprawy pokrycia dachowego dobudówki do hali WER Zabrze, pomimo przedstawionego w tej ekspertyzie ryzyka pojawienia się nieuszczelnienia pokrycia dachowego. Ponadto w związku z wydłużeniem gwarancji na pokrycie dachowe nowej części hali WER Zabrze o dwa lata nie zażądano od wykonawcy przedłużenia okresu ważności gwarancji ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek. Osiągnięto zakładaną funkcjonalność inwestycji polegającą

przede wszystkim na usprawnieniu i skróceniu procesu rozdziału paczek oraz zapewnieniu obsługi zwiększonych wolumenów przesyłek KEP.

OBSZAR

2. Przygotowanie i realizacja inwestycji pn. Modernizacja pełnego zasilania rezerwowego z istniejącego agregatu w WER Zabrze

Opis stanu faktycznego

2.1 W 2021 r. PP S.A. zrealizowała zadanie inwestycyjne pod nazwą „Modernizacja pełnego zasilania rezerwowego z istniejącego agregatu w WER Zabrze” polegające na wymianie transformatorów, modernizacji pełnego zasilania rezerwowego z istniejącego agregatu, dodaniu do SZR (Systemu Załączania Rezerwy) strażnika mocy oraz dostawie i montażu dziewięciu sztuk UPS na potrzeby WER Zabrze. Uzasadnieniem przeprowadzenia tej inwestycji było zabezpieczenie energetyczne wszystkich procesów na hali WER Zabrze oraz wysokie straty energii czynnej, będące konsekwencją niewłaściwie dobranych transformatorów. Na podstawie pomiarów jakości energii elektrycznej transformatorów WER Zabrze przeprowadzonych przez firmę zewnętrzną w okresie od 7 do 14 września 2020 r. oszacowano straty energii elektrycznej na poziomie ok. 117,8 tys. zł rocznie¹⁶.

Wyboru wykonawcy tego zadania inwestycyjnego dokonano na podstawie § 29 ust. 3 pkt 4 Regulaminu udzielenia zamówień w PP S.A.¹⁷, tj. w wyniku przeprowadzenia postępowania o Zamówienie Odrębne w trybie przetargu odrębnego ograniczonego leżącego w uzasadnionym interesie PP S.A. Uzasadnieniem takiego trybu wyboru wykonawcy była specyfika obiektu WER Zabrze, w którym prowadzone są najważniejsze procesy pocztowe i ze względów bezpieczeństwa (z uwagi na lokalizację w obiekcie skarbcza, dostęp do serwerowni oraz dostęp do dokumentacji zasilania energetycznego WER) ograniczono dostęp do obiektu tylko dla zaproszonych do postępowania firm.

Zgodnie z § 29 ust. 2 ww. regulaminu zaproszenie do składania ofert zostało skierowane do pięciu wykonawców mogących zrealizować przedmiot zamówienia. Wybór tych pięciu wykonawców został poprzedzony rzetelnym rozpoznaniem rynku.

Postępowanie zostało udokumentowane i przeprowadzone zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie udzielenia zamówień w PP S.A., m.in. powołano komisję przetargową¹⁸, a także sporządzono dokument: Zasady Procedury Postępowania¹⁹, w którym określono warunki udziału w postępowaniu oraz kryterium oceny ofert (cena 100%). Jeden z warunków udziału w postępowaniu został nierzetelnie określony w ZPP, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Spośród dwóch złożonych ofert wybrano najkorzystniejszą cenowo.

(akta kontroli str. 19-35, 670-691)

2.2 W dniu 20 sierpnia 2021 r. zawarto umowę nr N00174770 z wykonawcą, w której określono wysokość wynagrodzenia na kwotę 888,0 tys. zł. Umowa należycie zabezpieczała interesy PP S.A., tj. dawała zamawiającemu prawo do:

- odstąpienia od umowy (w przypadkach: nierozpoczęcia robót bez uzasadnionej przyczyny lub też nie kontynuowanie ich pomimo wezwania złożonego przez zamawiającego na piśmie, powzięcia przez zamawiającego wiedzy o istotnym pogorszeniu się kondycji finansowej wykonawcy, naruszenia przez wykonawcę

¹⁶ Przy założeniu poziomu cen za energię elektryczną na poziomie z 2020 r.

¹⁷ przyjętego uchwałą Nr 263/2020 Zarządu Poczty Polskiej S.A. z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie Regulaminu udzielenia zamówień w Poczcie Polskiej S.A.

¹⁸ Na podstawie

¹⁹ Zwany dalej: „ZPP”.

w sposób istotny swoich obowiązków wynikających z umowy oraz w razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie zamawiającego, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy. W przypadku odstąpienia od umowy, co nie miało miejsca, wykonawca mógł zażądać jedynie wynagrodzenia należnego mu z tytułu wykonania części umowy do czasu odstąpienia),

- naliczenia kar umownych (za opóźnienia terminów wynikających z umowy, za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze, w okresie rękojmi za wady lub w okresie gwarancji, za przerwę w realizacji robót z przyczyn leżących po stronie wykonawcy oraz za odstąpienie od umowy przez którąkolwiek ze stron z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. Żadna z wymienionych przesłanek nie zmaterializowała się.),

- 36 miesięcznej gwarancji licząc od daty podpisania bezusterkowego protokołu odbioru końcowego.

Ponadto wykonawca wniósł w pieniądzu zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5% wynagrodzenia brutto tj. 44 399,98 zł. Zgodnie z § 16 ust. 5 pkt 1 umowy zamawiający powinien zwrócić zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonanie. Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu odpowiedzialności wykonawcy za wady stanowiła 30% wysokości zabezpieczenia, tj. 13 319,99 zł.

Zamawiający nie zwrócił wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, co opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W umowie precyzyjnie określono kwestie odbiorów, etapów realizacji, warunków dostawy oraz płatności. Wykonawca oświadczył w formularzu ofertowym, że nie będzie korzystał z podwykonawców przy realizacji zadania, tym samym w umowie nie zamieszczono zapisów dotyczących podwykonawców.

Dodatkowo zawarto z wykonawcą umowę o ochronie informacji PP S.A., która określała obowiązki wykonawcy w zakresie bezpieczeństwa aktywów informacyjnych PP S.A.

(akta kontroli str. 19-35, 753-803)

2.3 Nad realizacją inwestycji prowadzono rzetelny nadzór. Wyznaczono osoby odpowiedzialne za nadzór, które posiadały odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia do pełnienia tej funkcji. Postęp prac był na bieżąco weryfikowany przez te osoby. Prowadzono również korespondencję mailową dotyczącą realizacji terminów w odniesieniu do zakresu robót. Nie wystąpiły żadne zagrożenia w realizacji tej inwestycji.

(akta kontroli str.804-805, 904-922)

2.4 Wykonane roboty budowlane w zakresie realizacji tej inwestycji nie wymagały zarówno pozwolenia, jak i zgłoszenia robót budowlanych zgodnie z art. 29 ust. 2 Prawa budowlanego. Odbioru końcowego inwestycji dokonano w dniu 23 listopada 2021 r. na podstawie bezusterkowego protokołu.²⁰ Podstawą odbioru była sporządzona przez wykonawcę dokumentacja powykonawcza, w której zawarto m.in. protokoły prób i badań (protokół z pomiarów ochronnych, świadectwo kalibracji przyrządów pomiarowych, raport z próby transformatorów), wykaz kart zatwierdzenia materiału (karty katalogowe transformatorów i zasilaczy UPS, deklaracje zgodności transformatorów i zasilaczy UPS), protokoły uruchomienia UPS. Dostarczone transformatory oraz UPS spełniały normy określone w przedmiarze stanowiącym załącznik nr 2a do umowy z wykonawcą.

²⁰ Nie dokonywano częściowych odbiorów wykonanych prac.

Prace zrealizowano w terminie określonym w umowie, tj. do 17 grudnia 2021 r. Faktura została wystawiona na kwotę 888,0 tys. zł, zgodnie z umową.

(akta kontroli str. 811-894)

2.5 Cele inwestycji, jakim były zmniejszenie strat oraz kosztów zużycia energii elektrycznej, a także zabezpieczenie przed przekraczaniem mocy umownej, zostały zrealizowane. W okresie od 2022 r. do 2023 r. (30 czerwca) nie wystąpiły przypadki przekroczenia mocy umownej, tym samym PP S.A. nie poniosła żadnych kosztów z tym związanych. Ponadto w 2022 r. zużycie energii elektrycznej zmniejszyło się o 320,8 tys. kWh²¹ w porównaniu do 2021 r. (tj. o 12,0%). W związku z tym koszty zużycia energii elektrycznej były o 302, 2 tys. zł²² niższe niż w roku poprzednim (tj. o 23,2%). Wg stanu na 30 czerwca 2023 r. koszty zużycia energii elektrycznej były dwukrotnie wyższe przy porównywalnym zużyciu do pierwszego półrocza 2022 r. Jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka Infrastruktury w Katowicach zwiększenie kosztów związane było ze wzrostem cen energii elektrycznej w 2023 r.

(akta kontroli str. 691, 930-931)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ZPP nierzetelnie opisano jeden z trzech warunków udziału w postępowaniu w trybie przetargu odrębnego ograniczonego, którego przedmiotem była modernizacja pełnego zasilania rezerwowego z istniejącego agregatu w WER Zabrze.

W Sposobie Realizacji zadania inwestycyjnego Dyrektor Regionu Pionu Infrastruktury w Katowicach określił, że warunkiem udziału w postępowaniu przetargowym powinno być sprawdzenie doświadczenia dostawcy poprzez udokumentowanie, że w okresie ostatnich 3 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności był krótszy - w tym okresie, wykonał trzy dostawy tożsame z przedmiotem zamówienia, tj. polegające na dostawie UPS lub/i transformatorów o wartości zamówienia nie mniejszej niż 300 tys. zł brutto każda. Jednakże w pkt. 4.1 ZPP zawarto następujący warunek udziału w postępowaniu: „w okresie ostatnich 3 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, należycie wykonał co najmniej, tj. polegające na dostawie UPS lub/i transformatorów o wartości zamówienia nie mniejszej niż 300 tys. zł brutto każda”, tym samym pominięto zapis „trzy dostawy”.

Jak wyjaśniła Z-ca Dyrektora Centrum Zamówień „różnica pomiędzy wnioskiem zamówienia a ZPP, w zakresie opisu warunku udziału w postępowaniu dotyczącego doświadczenia wykonawcy, wynikała z omyłki pisarskiej. Opracowując ZPP, komisja przetargowa omyłkowo nie wpisała ilości wymaganych dostaw. (...) Omyłkę członkowie komisji zauważyli na etapie prowadzenia postępowania, jednak z uwagi na fakt, że nie miała ona wpływu na zaburzenie równego traktowania Wykonawców, podjęto decyzję o kontynuowaniu procedury oceny złożonych ofert, uznając warunek określony w ZPP za wystarczający do oceny doświadczenia wykonawcy”.

(akta kontroli str. 19-35, 699-700, 925)

NIK zauważyła, że powyższa omyłka pisarska nie miała wpływu na wynik postępowania.

²¹ Zużycie energii elektrycznej wyniosło w 2021 r. 2 666 219 kWh, a w 2022 r. 2 345 420 kWh.

²² Koszty zużycia energii elektrycznej wyniosły w 2021 r. 1 302,6 tys. zł, a w 2022 r. 1 000,4 tys. zł.

2. Zamawiający nie zwrócił wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie określonym w umowie.

Zgodnie z §16 ust. 5 pkt 1 umowy nr N00174770 z 20 sierpnia 2021 r. zamawiający powinien zwrócić zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane (tj. do 23 grudnia 2021 r.). Zabezpieczenie zostało zwrócone wykonawcy dopiero w dniu 25 lipca 2023 r., tj. w trakcie trwania kontroli NIK.

Dyrektor Centrum Inwestycji w Katowicach wyjaśnił, że powodem niezwrócenia zabezpieczenia było przeoczenie terminu jego zwrotu.

(akta kontroli str.761, 902, 927)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie przygotowanie i realizację inwestycji pn. Modernizacja pełnego zasilania rezerwowego z istniejącego agregatu w WER Zabrze.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na konieczność:

Uwagi

1. prawidłowego sporządzania protokołów odbiorów, zawierających pełen zakres zrealizowanego przedmiotu umowy.
2. dokonywania odbiorów robót budowlanych zgodnie z warunkami opisanymi w specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót.
3. przeprowadzenia analizy i ponownego rozważenia wykonania zaleceń ekspertyzy niezależnego rzeczoznawcy budowlanego sporządzonej w 2022 r. na zlecenie PP S.A. w zakresie naprawy pokrycia dachowego dobudówki do hali WER Zabrze, z uwagi na opisane w tejże ekspertyzie ryzyko pojawienia się nieszczelności pokrycia dachowego.
4. prawidłowego opisywania warunków udziału w postępowaniach przetargowych.
5. terminowego dokonywania zwrotów zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

oraz wnosi o:

Wnioski

1. Sporządzenie aneksu do umowy wydłużającego gwarancję na pokrycie dachowe dobudówki do hali WER Zabrze do lat ośmiu, zarówno w treści umowy, jak i w załączniku nr 7, tj. karcie gwarancyjnej.
2. Podjęcie działań mających na celu wyegzekwowanie od Wykonawcy wydłużenia okresu ważności gwarancji ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek na pokrycie dachowe nowej części hali WER Zabrze na cały okres objęty gwarancją w karcie gwarancyjnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 29 września 2023 r.

Kontroler
Magdalena Kisiołek
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....